

Dokument na rokovanie

B9-0449/2023

17.10.2023

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásení Rady a Komisie

v súlade s článkom 132 ods. 2 rokovacieho poriadku

o právnom štáte na Malte: šesť rokov po vražde Daphne Caruanovej Galiziovej
a potreba chrániť novinárov
(2023/2901(RSP))

David Casa

v mene skupiny PPE

Gabriele Bischoff

v mene skupiny S&D

Sophia in 't Veld, Ramona Strugariu, Moritz Körner, Anna Júlia Donáth

v mene skupiny Renew

Gwendoline Delbos-Corfield

v mene skupiny Verts/ALE

Konstantinos Arvanitis

v mene skupiny The Left

Uznesenie Európskeho parlamentu o právnom štáte na Malte: šesť rokov po vražde Daphne Caruanovej Galiziovej a potreba chrániť novinárov (2023/2901(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 2, 4, 5, 6, 7, 9 a 10 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“),
- so zreteľom na článok 20 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),
- so zreteľom na články 6, 7, 8, 10, 11, 12 a 47 Charty základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. novembra 2017 o dodržiavaní zásad právneho štátu na Malte¹, uznesenie z 28. marca 2019 o situácii v oblasti právneho štátu a boja proti korupcii v EÚ, konkrétne na Malte a na Slovensku², uznesenie z 18. decembra 2019 o dodržiavaní zásad právneho štátu na Malte v nadväznosti na nedávne odhalenia týkajúce sa vraždy Daphne Caruany Galiziovej³, uznesenie z 29. apríla 2021 o vražde Daphne Caruany Galiziovej a dodržiavaní zásad právneho štátu na Malte⁴ a uznesenie z 20. októbra 2022 o právnom štáte na Malte päť rokov po vražde Daphne Caruanovej Galiziovej⁵,
- so zreteľom na vypočutia, výmeny názorov a návštevy delegácií, ktoré uskutočnila monitorovacia skupina pre demokraciu, právny štát a základné práva Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci od 15. novembra 2017,
- so zreteľom na výmenu listov medzi predsedom monitorovacej skupiny pre demokraciu, právny štát a základné práva a predsedom vlády Malty,
- so zreteľom na uznesenie Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 2293(2019) z 26. júna 2019 s názvom Vražda Daphne Caruanovej Galiziovej a zásady právneho štátu na Malte a za jej hranicami: zabezpečiť, aby vyšla najavo celá pravda,
- so zreteľom na správu o opatreniach nadväzujúcich na uznesenie Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 2293(2019), ktorú 8. decembra 2020 schválil Výbor pre právne veci a ľudské práva Parlamentného zhromaždenia,
- so zreteľom na stanovisko Benátskej komisie č. 993/2020 z 8. októbra 2020 k desiatim aktom a návrhom zákonov, ktorými sa vykonávajú legislatívne návrhy, ktoré sú predmetom stanoviska CDL-AD(2020)006,
- so zreteľom na správu komisárky Rady Európy pre ľudské práva po jej návšteve Malty

¹ Ú. v. EÚ C 356, 4.10.2018, s. 29.

² Ú. v. EÚ C 108, 26.3.2021, s. 107.

³ Ú. v. EÚ C 255, 29.6.2021, s. 22.

⁴ Ú. v. EÚ C 506, 15.12.2021, s. 64.

⁵ Ú. v. EÚ C 149, 28.4.2023, s. 15.

11. až 16. októbra 2021,

- so zreteľom na list komisárky Rady Európy pre ľudské práva z 23. septembra 2022 adresovaný predsedovi vlády Malty a na odpoveď predsedu vlády Malty zo 4. októbra 2022,
 - so zreteľom na listy komisárky Rady Európy pre ľudské práva adresované predsedovi vlády a predsedovi Snemovne reprezentantov Malty z 26. septembra 2023 a na odpovede na tieto listy,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. júla 2023 s názvom Správa o právnom štáte 2023 (COM(2023)0800),
 - so zreteľom na správu o služobnej ceste Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci po návšteve jeho delegácie pre právny štát vo Vallette na Malte v dňoch 23. až 25. mája 2022,
 - so zreteľom na článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže Únia je založená na spoločných hodnotách, ktoré sú zakotvené v článku 2 Zmluvy o EÚ, čiže na úcte k ľudskej dôstojnosti, slobode, demokracii, rovnosti, právnom štáte a rešpektovaní ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám, teda na hodnotách, ktoré sú spoločné členským štátom a ktoré musia dodržiavať kandidátske krajiny, ak chcú pristúpiť k Únii, ako súčasť kodanských kritérií, ktoré nemožno po pristúpení ignorovať ani nanovo vykladať; keďže demokracia, právny štát a základné práva predstavujú vzájomne sa posilňujúce hodnoty, ktorých narušenie môže predstavovať pre Úniu a práva a slobody jej občanov systémovú hrozbu;
- B. keďže dodržiavanie zásad právneho štátu, demokracie, ľudských práv a základných slobôd, ako aj hodnôt a zásad uvedených v zmluvách EÚ a medzinárodných nástrojoch v oblasti ľudských práv, sú povinnosťami Únie a jej členských štátov a treba ich plniť;
- C. keďže Charta základných práv Európskej únie je súčasťou primárneho práva EÚ; keďže sloboda prejavu a sloboda a pluralita médií sú zakotvené v článku 11 Charty základných práv a v článku 10 Európskeho dohovoru o ľudských právach (ďalej len „EDLP“);
- D. keďže nezávislosť súdnictva je zakotvená v článku 19 ods. 1 Zmluvy o EÚ, článku 47 Charty základných práv a článku 6 EDLP a je nevyhnutná na skoncovanie s beztrestnosťou trestných činov proti novinárom a na zaistenie ich bezpečnosti a ochrany; keďže v záujme zabránenia beztrestnosti sú členské štáty povinné prijať všetky potrebné opatrenia na postavenie páchatel'ov trestných činov proti novinárom a iným mediálnym subjektom pred súd; keďže nezávislý a účinný súdny systém, ako aj prijatie a úplné vykonávanie opatrení na zaručenie slobody médií, slobody prejavu, práva na prístup k informáciám a ochrany novinárov a pracovníkov médií sú kľúčovými zložkami podpory slobodnej a nezávislej žurnalistiky a vytvárania prostredia pre takúto žurnalistiku;
- E. keďže novinári, a najmä investigatívni novinári, sú čoraz častejšie terčom takzvaných strategických žalôb proti verejnej účasti v rámci EÚ aj mimo nej, ktorých cieľom nie je dosiahnuť právne víťazstvo, ale skôr vyvíjať finančný, psychologický a časový tlak na

novinárov s jediným cieľom marit' ich prácu, vyhýbat' sa verejnej kontrole a brániť tomu, aby sa voči orgánom vyvodzovala zodpovednosť; keďže to má negatívny vplyv na slobodu médií; keďže komisárka Rady Európy pre ľudské práva varovala, že „na Malte naďalej dochádza k obmedzovaniu prístupu k informáciám“, čo naznačuje, že „v štátnych inštitúciách pretrvávajú neodôvodnené utajovanie informácií, ktoré by do značnej miery mohli byť vo verejnom záujme“;

- F. keďže proti novinárom sa používajú špiónážne softvéry, ako sú Pegasus a Predator; keďže podľa komisárky Rady Európy pre ľudské práva Dunje Mijatovičovej „vysoko rušivý špiónážny softvér ohrozuje podstatu ľudských práv“ a nemal by sa považovať za potrebný ani vhodný v demokratickej spoločnosti; keďže sledovanie novinárov špiónážnym softvérom ohrozuje dôveryhodnosť ich zdrojov, a tým aj fungovanie a dôveryhodnosť jedného z najdôležitejších pilierov našich demokratických spoločností, konkrétne slobodný prístup k informáciám pre všetkých a podporu pluralitného mediálneho prostredia; keďže inštitúcie EÚ a členské štáty by sa mali bezodkladne začať riadiť odporúčaniami správy Vyšetrovacieho výboru na prešetrenie používania softvéru Pegasus a rovnocenného špiónážneho softvéru;
- G. keďže Komisia v správe o právnom štáte za rok 2023 zdôraznila, že nebol zaznamenaný žiadny ďalší pokrok, pokiaľ ide o prístup k úradným dokumentom, a to s prihliadnutím na európske normy ochrany novinárov, a že maltskí „novinári naďalej čelia výzvam pri výkone svojho povolania“;
- H. keďže členské štáty by sa mali naliehavo usilovať o vytvorenie mechanizmov včasného varovania a rýchlej reakcie, aby sa zabezpečilo, že novinári a ostatné mediálne subjekty budú mať v prípade ohrozenia okamžitý prístup k ochranným opatreniam; keďže takéto mechanizmy by mali podliehať zmysluplnému dohľadu občianskej spoločnosti a mali by zaručovať ochranu oznamovateľov a zdrojov, ktoré si želajú zostať v anonymite; keďže v roku 2021 bol aktualizovaný zákon o ochrane oznamovateľov (kapitola 529) maltského zákonníka s cieľom transponovať smernicu (EÚ) 2019/1937 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie⁶;
- I. keďže maltská protikorupčná investigatívna novinárka a blogerka Daphne Caruanová Galiziová bola 16. októbra 2017 zavraždená pri útoku bombou umiestnenou v automobile; keďže bola terčom obťažovania a početných hrozieb;
- J. keďže vyšetrovanie vraždy, ktoré viedli maltské orgány a pri ktorom asistoval Europol, viedlo k identifikácii, obvineniu a súdnemu stíhaniu niekoľkých podozrivých a potenciálneho osnovateľa vraždy; keďže jeden z odsúdených vrahov Daphne Caruanovej Galiziovej sa vo februári 2023 objavil na verejnosti na rodinnej oslave krstín; keďže komisárka Rady Európy pre ľudské práva 26. septembra 2023 skonštatovala, že „pokiaľ ide o vyvodenie zodpovednosti voči všetkým osobám zodpovedným za vraždu Daphne Caruanovej Galiziovej, nedosiahli sa žiadne významné výsledky“;
- K. keďže Spojené arabské emiráty (SAE) boli použité na zakrytie transakcií údajne spojených s korupciou, ktorú Daphne Caruanová Galiziová v čase svojej vraždy

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17).

odhaľovala;

- L. keďže vedúci kancelárie bývalého predsedu vlády Malty a bývalý minister cestovného ruchu, predtým minister energetiky, a ich rodiny boli Ministerstvom zahraničných vecí USA označení za osoby zapojené do významnej korupcie, a preto im bol zakázaný vstup do USA;
- M. keďže nedošlo k žiadnemu pokroku v súdnom konaní proti predstaviteľom banky Pilatus Bank a bývalým partnerom dnes už neexistujúcej spoločnosti Nexia BT ani v súvislosti s korupciou týkajúcou sa dohody so spoločnosťou ElectroGas, ktoré Daphne Caruanová Galiziová vyšetřovala v čase svojej vraždy a ktorými sa Parlament zaoberal v uznesení z 20. októbra 2022;
- N. keďže právny štát neohrozuje len neadekvátne právne rámce, ale aj kultúra beztretnosti, ktorú umožňuje trvalá kontrola chybného inštitucionálneho systému brzd a protiváh, ktorý podporuje politické zasahovanie a narúša účinné presadzovanie, bez ktorého nemôže existovať účinné stíhanie korupcie;
- O. keďže koncom roka 2019 sa na žiadosť Parlamentného zhromaždenia Rady Európy začalo nezávislé verejné vyšetřovanie vraždy Daphne Caruanovej Galiziovej, ktoré bolo ukončené 29. júla 2021; keďže vyšetřovacia komisia uverejnila svoju záverečnú správu so súborom záverov a odporúčaní o posilnení právneho štátu, dodržiavaní slobody tlače, slobody prejavu a ochrany novinárov, o právnej reforme na ústavnej úrovni a o legislatívnych návrhoch týkajúcich sa slobody médií; keďže v rámci verejného vyšetřovania sa tiež konštatovalo, že „hoci neexistujú dôkazy o tom, že by štát ako taký zohral nejakú úlohu pri vražde pani Caruanovej Galiziovej, [...] mal by niesť zodpovednosť za vraždu, pretože vytvoril atmosféru beztretnosti, ktorá vznikla na najvyšších úrovniach v jadre administratívy v paláci Auberge de Castille a rozšírila sa do ďalších subjektov, ako sú regulačné inštitúcie a polícia, čo viedlo ku kolapsu právneho štátu“; keďže dôkazy predložené v rámci verejného vyšetřovania „odhalili rozšírenú kultúru beztretnosti, a to nielen najvyšších úradníkov vo verejnej správe vrátane dôveryhodných osôb, ale aj úzkeho kruhu politikov, podnikateľov a zločincov“;
- P. keďže maltskí investigatívni novinári odhalili škandál týkajúci sa kupovania hlasov nespokojných priaznivcov vlády, pričom na získanie ich podpory boli použité sfaľované úradné doklady vrátane falošných lekárskeho potvrdení; keďže manipulátori a sprostredkovatelia sa následne usilovali získať nezákonné provízie a pod nátlakom vymáhali platby od priamych príjemcov; keďže Maltské združenie zamestnávateľov uviedlo, že utajovanie takýchto škandálov pod zámienkou, že ide o normálne fungovanie politického systému, je neprijateľné a vysiela nebezpečný signál všetkým sektorom maltskej spoločnosti; keďže manipulátori a sprostredkovatelia vládnucej strany naďalej zostávajú chránení pred stíhaním; keďže z týchto incidentov vyplýva, že na Malte pretrvávajú vážne problémy v správe vecí verejných a že to má vplyv na životy ľudí na Malte, ako aj na jej medzinárodnú povosť;
- Q. keďže maltskí investigatívni novinári odhalili ďalší škandál týkajúci sa obchodovania s vplyvom vládnych úradníkov a možnosti získať vodičský preukaz na základe politickej príslušnosti príjemcu; keďže žiadny z vysokopostavených úradníkov, ktorí dotknutým osobám umožnili preferenčné zaobchádzanie, nebol stíhaný;

- R. keďže uniknuté dôkazy naznačujú, že údaje o volebných preferenciách obyvateľstva, ktorými disponuje vládna strana, sa použili na odmietnutie vládnych služieb a systematickú diskrimináciu občanov; keďže maltský komisár pre ochranu údajov začal vyšetrovanie systematického zneužívania údajov občanov;
- S. keďže maltský predseda vlády zľahčuje činy inštitucionalizovanej korupcie takým spôsobom, že sa naďalej upevňuje kultúra beztrestnosti verejných činiteľov údajne zapletených do škandálov;
- T. keďže v septembri 2023 polícia vypočúvala aktivistov občianskej spoločnosti po protestoch proti národnému vysielateľovi, ktorého predseda bol zapojený do škandálov, ale stále nie je stíhaný; keďže mimovládne organizácie a zástupcovia občianskej spoločnosti obvinili národného verejnoprávneho vysielateľa z cenzúry; keďže skóre Malty v indexe vnímania korupcie je teraz 51, čo je o tri body menej ako minulý rok, a podľa Transparency International je jedným z hlavných dôvodov politické zasahovanie do verejnoprávnych médií; keďže ústavný súd vo februári 2023 rozhodol, že Úrad pre vysielanie má ústavnú povinnosť z úradnej moci proaktívne a urýchlene zabezpečiť nestrannosť vysielania;
- U. keďže maltská vláda navrhla niekoľko reforiem, ktoré sa majú zaoberať niektorými z odporúčaní z verejného vyšetrovania, vrátane návrhu právnych predpisov na posilnenie slobody médií a návrhu zákona proti zneužívaniu strategických žalôb proti verejnej účasti; keďže komisárka Rady Európy pre ľudské práva naliehavo vyzvala poslancov maltského parlamentu, aby návrhy vlády zamietli, pretože „do veľkej miery ignorujú“ stanoviská vnútroštátnych a medzinárodných aktérov; keďže komisárka kritizovala vládu za to, že vynechala „transparentnosť a dôkladné konzultácie, ktoré si závažnosť situácie vyžaduje“;
- V. keďže najnovšie monitorovanie plurality médií vyhodnotilo riziko pre redakčnú autonómiu a politickú nezávislosť ako „vysoké“ a prehodnotilo celkové riziko pre pluralitu médií na Malte zo „stredného“ na „vysoké“;
- W. keďže svetový index slobody tlače organizácie Reportéri bez hraníc za rok 2023 odhalil zhoršenie vnútroštátneho mediálneho prostredia, pričom Malta sa umiestnila na 84. mieste zo 180, čo znamená, že v porovnaní s rokom 2022 klesla o šesť pozícií; keďže podľa tej istej správy vnútroštátny právny a regulačný rámec neumožňuje novinárom uplatňovať svoje práva;
- X. keďže maltský spravodajský portál The Shift News čelí 40 samostatným strategickým žalobám proti verejnej účasti zo strany verejných orgánov, ktoré sa bránia žiadostiam o slobodný prístup k informáciám týkajúcim sa verejných výdavkov v súvislosti s nezávislými médiami; keďže konania, ktoré sa skončili, vyhral portál The Shift News za cenu vysokých nákladov;
- Y. keďže podľa Koalície proti strategickým žalobám proti verejnej účasti v Európe sa počet prípadov strategických žalôb proti verejnej účasti v Európe v roku 2022 zvýšil na 161 zdokumentovaných prípadov; keďže podľa tých istých výsledkov mala Malta najvyšší počet strategických žalôb proti verejnej účasti na obyvateľa s 19,93 prípadmi na 100 000 ľudí; keďže Daphne Caruana Galizia čelila v čase svojej vraždy 43 občianskoprávnym a piatim trestnoprávnym žalobám;

- Z. keďže ako uviedla komisárka Rady Európy pre ľudské práva, odporúčania Skupiny štátov proti korupcii sa však naďalej ignorujú;
- AA. keďže úsilie chrániť žurnalistiku nemôže byť úspešné bez rovnakého úsilia bojovať proti korupcii a praniu špinavých peňazí a boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí zlyhá bez silnej a pluralitnej tlače;
1. vzdáva poctu Daphne Caruanovej Galiziovej šesť rokov po jej zavraždení a jej zásadnej práci pri odhaľovaní korupcie, organizovaného zločinu, daňových podvodov a prania špinavých peňazí a pri vyvodzovaní zodpovednosti voči osobám zapojeným do týchto nezákonných činností; dôrazne odsudzuje kriminalizáciu novinárov, útoky na nich a ich vraždy za to, že vykonávajú svoju prácu, vrátane vražd Jána Kuciaka a jeho snúbenice Martiny Kušnírovej 21. februára 2018, Viktorie Marinovej 6. októbra 2018, gréckeho novinára Giorgosa Karaivaza 9. apríla 2021 a holandského novinára Petra R. de Vriesa 15. júla 2021, a zdôrazňuje ich kľúčovú úlohu pri odhaľovaní pravdy, ochrane demokracie a ukončení kultúry beztrestnosti; vyjadruje hlboké znepokojenie nad absenciou zmysluplného vyšetrovania vraždy Giorgosa Karaivaza, zatiaľ čo zatknutie dvoch podozrivých sa, ako sa zdá, spája skôr s volebnou kampaňou; vyzýva grécke orgány, aby v plnej miere zabezpečili výkon spravodlivosti; vzdáva ďalšiu poctu všetkým novinárom, ktorí boli v posledných rokoch zavraždení v Európe; pripomína mimoriadny význam nezávislých médií a aktívnej občianskej spoločnosti ako základných pilierov spravodlivosti, demokracie a právneho štátu; konštatuje, že vraždy novinárov sa netýkajú len jedného členského štátu, ale celej Európskej únie; pevne verí, že ochrana demokratického právneho štátu je spoločnou zodpovednosťou, ktorá presahuje národné a stranícke hranice;
 2. vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že od uznesenia Parlamentu z 20. októbra 2022 pri príležitosti piateho výročia vraždy Daphne Caruanovej Galiziovej sa v súvislosti s prebiehajúcimi súdnymi konaniami v tejto veci dosiahol len obmedzený pokrok, že do dnešného dňa došlo iba k trom odsúdeniam na nízkej úrovni a že osnovateľa vraždy stále neodsúdili; vyzýva maltské orgány, aby urýchlili súdne konania s cieľom zabezpečiť výkon spravodlivosti; opakuje preto svoju výzvu na dokončenie vyšetrovania hlavných motívov vraždy a na bezodkladné ukončenie trestného konania a postavenie osôb, ktoré sa na vražde podieľali, pred súd na akejkoľvek úrovni; opakuje svoju výzvu, aby do všetkých aspektov vyšetrovania vraždy a všetkých súvisiacich vyšetrovaní bol plne a nepretržite zapojený Europol;
 3. vyzýva inštitúcie EÚ a členské štáty, aby zaistili bezpečnosť a ochranu novinárov a pracovníkov médií; ďalej vyzýva inštitúcie EÚ a členské štáty, aby bezodkladne vykonali odporúčania Parlamentu týkajúce sa ochrany novinárov;
 4. opakuje svoje obavy a odporúčania vyjadrené v predchádzajúcich uzneseniach o Malte;
 5. vyjadruje zhrozenie nad vyhlásením predsedu vlády z 3. októbra 2023, v ktorom zľahčuje činy inštitucionalizovanej korupcie; domnieva sa, že takéto vyhlásenia ďalej upevňujú kultúru beztrestnosti verejných činiteľov, ktorí sú údajne zapojení do škandálov;
 6. vyjadruje znepokojenie nad tým, že dva roky po zverejnení správy o verejnom vyšetrovaní má proces implementácie jej odporúčaní stále množstvo nedostatkov;

konštatuje, že maltská vláda predložila niekoľko reforiem vrátane legislatívnych návrhov s cieľom riešiť niektoré z týchto odporúčaní; konštatuje, že komisárka Rady Európy pre ľudské práva vyjadrila znepokojenie nad tým, že tieto nedostatočné navrhované reformy boli predložené aj napriek tomu, že sa ignorovali stanoviská medzinárodných a vnútroštátnych organizácií; vyzýva preto maltskú vládu, aby bezodkladne vykonala všetky odporúčania zo správy o verejnom vyšetrovaní vrátane odporúčaní týkajúcich sa právneho štátu a organizovanej trestnej činnosti;

7. vyzýva na skoncovanie s kultúrou beztrestnosti; žiada preto dôkladné, rýchle a nezávislé vyšetrovanie a stíhanie všetkých verejných činiteľov, ktorí sú údajne zapojení do korupcie, vydierania a obchodovania s vplyvom, ako to odhalili investigatívni novinári na Malte, a tiež do kupovania hlasov a podvodov s vodičskými preukazmi; zdôrazňuje, že pokiaľ pretrváva beztrestnosť korupcie, novinári budú naďalej v ohrození;
8. vyzýva európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov, aby monitoroval prebiehajúce vyšetrovanie na Malte, ktoré bolo verejne oznámené 9. októbra 2023 a v rámci ktorého sa preskúma zneužívanie súkromných údajov maltských občanov, ktoré mohli byť použité na diskrimináciu na základe politickej príslušnosti;
9. zdôrazňuje, že je mimoriadne dôležité, aby sa prísne stíhali finančné a hospodárske trestné činy, najmä korupcia a pranie špinavých peňazí; je však zhrozený z pretrvávajúceho nedostatočného pokroku v trestnom stíhaní škandálov korupcie a prania špinavých peňazí, ktoré Daphne Caruanová Galiziová vyšetrovala v čase svojej vraždy a ktoré sa týkali podozrivých osôb na najvyšších politických úrovniach; je tiež znepokojený inštitucionálnym zlyhaním orgánov presadzovania práva a justície na Malte a dôrazne vyzýva zodpovedné orgány, aby postavili pred súd každého jednotlivca zapojeného do jedného alebo viacerých prípadov, ktoré sa v súčasnosti vyšetrujú alebo o ktorých sa informuje; vyzýva maltské orgány, aby riešili problémy súvisiace s dĺžkou vyšetrovania prípadov korupcie na vysokých miestach, a to aj zavedením spoľahlivej evidencie konečných rozsudkov; poukazuje na to, že tieto zdĺhavé vyšetrovania naďalej brzdia pokrok v oblasti právneho štátu; zdôrazňuje význam inštitucionálnej nezávislosti pre riadne fungovanie právneho štátu; vyzýva maltské orgány, aby pokračovali vo vyšetrovaní prípadov možných pokusov vtedajších verejných činiteľov o utajenie dôkazov a marenie vyšetrovania a súdnych konaní;
10. opakovane vyjadruje znepokojenie nad pomalým napredovaním vyšetrovacích a súdnych konaní proti úradníkom banky Pilatus Bank a nad úsilím maltských orgánov o pozastavenie konaní po tom, ako Medzinárodné centrum pre riešenie investičných sporov zjavne prijalo predbežné opatrenia; žiada o objasnenie predbežných opatrení Medzinárodného centra pre riešenie investičných sporov zo 14. septembra 2022 vzhľadom na to, že istý sudca naznačil, že vláda uviedla súd do omylu, pokiaľ ide o pozastavenie konania; opakovane vyzýva príslušné medzinárodné a európske orgány, aby naďalej monitorovali pokrok v prípadoch údajného prania špinavých peňazí a korupcie;
11. žiada, aby sa zabezpečili dodatočné kapacity na vyšetrovanie a stíhanie trestných činov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že maltská vláda presadila jednoduchou väčšinou mechanizmus na predchádzanie patovej situácii, ktorý možno uplatniť v prípade

vymenovania komisára pre normy verejného života, čo je v rozpore so stanoviskom Benátskej komisie; vyjadruje poľutovanie nad tým, že polarizácia je pri rozhodovaní na Malte prekážkou konsenzu; konštatuje, že zvýšenie počtu sudcov mohlo uľahčiť skrátenie času potrebného na súdne konania z 550 dní na 529 dní, avšak skrátenie dĺžky súdnych konaní bolo len jedným z odporúčaní z verejného vyšetovania; vyjadruje poľutovanie nad nedostatkami maltského súdneho systému a žiada, aby sa našli riešenia na skrátenie dĺžky súdnych konaní;

12. vyzýva Benátsku komisiu, aby vypracovala stanovisko k posilneniu maltského vnútroštátneho právneho rámca s cieľom účinne a rozhodne trestať korupciu vrátane korupcie na vysokej úrovni a zneužívania moci;
13. vyzýva Komisiu, aby brala vážne kultúru beztretnosti na Malte a presadzovala rýchly návrat k dodržiavaniu demokracie a zásad právneho štátu v tejto krajine; vyzýva Komisiu, aby využila všetky vhodné nástroje, ktoré má k dispozícii, s cieľom zabezpečiť, že sa právo bude uplatňovať rovnako pre všetkých;
14. vyjadruje znepokojenie nad beztretnosťou bývalého predsedu vlády, jeho vedúceho kancelárie a bývalého ministra cestovného ruchu, ktorý predtým pôsobil ako minister energetiky;
15. zdôrazňuje, že policajné opatrenia proti aktivistom predstavujú zastrašovanie, ktoré má odstrašujúci účinok na účasť verejnosti a prispieva k umlčivaniu občianskej spoločnosti, najmä v súvislosti s pretrvávajúcou beztretnosťou trestných činov; požaduje právne, administratívne a politické reformy, ktoré spĺňajú medzinárodné normy, s cieľom v plnej miere riešiť systémové problémy zistené pri verejnom vyšetovaní;
16. vyzýva maltskú vládu, aby upustila od negatívnej rétoriky zameranej proti novinárom a prestala navodzovať atmosféru nepriateľstva voči novinárom a pracovníkom médií, a to v súlade s rovnakými výzvami komisárky Rady Európy pre ľudské práva; je znepokojený tým, že pretrvávajú prekážky slobody a plurality médií, napríklad v súvislosti so žiadosťami o prístup k informáciám adresovanými vláde, ako aj potenciálne diskriminačným financovaním médií; odsudzuje pretrvávajúce neodôvodnené utajovanie informácií, ktoré by do značnej miery mohli byť vo verejnom záujme, zo strany štátnych inštitúcií; opakovane vyzýva maltskú vládu, aby stiahla svoje odvolania voči radu rozhodnutí, ktorými sa vyhovel žiadostiam o slobodný prístup k informáciám, ktoré podal portál The Shift News;
17. vyjadruje poľutovanie nad tým, že návrhy, ktoré predložila maltská vláda, nezlepšujú situáciu v oblasti slobody médií; naliehavo vyzýva maltské orgány, aby zabezpečili, že navrhované reformy budú spĺňať európske a medzinárodné normy v oblasti ochrany novinárov, najmä pokiaľ ide o predchádzanie a sankcionovanie vyhrážok a obťažovania novinárov na verejnosti a na internete, a aby ich urýchlene vykonali; naliehavo vyzýva maltské orgány, aby tiež prijali ďalšie opatrenia a iné záruky na zlepšenie prostredia pre kritickú a nezávislú žurnalistiku na Malte a na zvýšenie zodpovednosti politikov a úradníkov;
18. vyjadruje znepokojenie nad správami, podľa ktorých Výbor expertov pre médiá síce bol poverený úlohou poskytovať poradenstvo o zmenách v mediálnom sektore a zahŕňal

niektorých zástupcov médií, ale maltská vláda neuskutočnila zmysluplnú verejnú konzultáciu; považuje za znepokojujúce, že maltské orgány ignorovali výzvy na uskutočnenie širokej verejnej konzultácie týkajúcej sa mediálneho sektora, a najmä obmedzenia používania strategických žalôb proti verejnej účasti; podporuje výzvy komisárky Rady Európy pre ľudské práva, aby maltský parlament neprijal navrhované nedostatočné právne predpisy vrátane zmien ústavy, kým sa neuskutočnia transparentné a dôkladné konzultácie o návrhoch zákonov, ktoré by sa mali riešiť prednostne; zdôrazňuje, že akékoľvek kroky na zlepšenie návrhov právnych predpisov musia vychádzať z odporúčaní uvedených v správe o verejnom vyšetovaní a že takéto zmeny musia prinajmenšom spĺňať medzinárodné normy v oblasti ochrany a bezpečnosti novinárov a slobody médií, aby sa zabezpečila kvalita zákonov o médiách; pripomína maltskej vláde jej povinnosť viesť rozsiahle, inkluzívne a štruktúrované verejné konzultácie o právnych reformách;

19. vyjadruje poľutovanie nad tým, že novinári, ako aj rodinní príslušníci Daphne Caruanovej Galiziovej sú v súčasnosti stále terčom strategických žalôb proti verejnej účasti, a opakuje svoju dôraznú a naliehavú výzvu adresovanú jednotlivcom, ktorí iniciovali tieto žaloby, keď pôsobili ako verejní činitelia, vrátane bývalého predsedu vlády a bývalých vládnych úradníkov, aby od nich upustili;
20. opakovane zdôrazňuje, že maltské súdy majú možnosť považovať žaloby za ohováranie za „zjavne neopodstatnené“, a teda ich zamietnuť; opakovane vyzýva maltské orgány, aby vykonali odporúčanie Komisie (EÚ) 2021/1534 zo 16. septembra 2021 k zaručeniu ochrany, bezpečnosti a posilneniu postavenia novinárov a iných pracovníkov médií v Európskej únii (C/2021/6650) a prijali účinné politiky na ochranu novinárov; pripomína, že takáto smernica by mohla riešiť len prípady strategických žalôb proti verejnej účasti s cezhraničným rozmerom; vyzýva maltské orgány, aby riešili aj vnútroštátne prípady, a to prostredníctvom účinných právnych predpisov proti strategickým žalobám proti verejnej účasti v súlade s pripomienkami a odporúčaniami Rady Európy; vyzýva inštitúcie EÚ, aby urýchlene dosiahli dohodu o ambicióznejšej smernici proti strategickým žalobám proti verejnej účasti, a vyzýva maltské orgány, aby v plnej miere vykonali odporúčanie pripojené k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o ochrane osôb zapojených do verejnej účasti pred zjavne neopodstatnenými alebo zneužívajúcimi súdnymi konaniami („strategickými žalobami proti verejnej účasti“) (COM(2022)0177); vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť ďalších právnych predpisov na pokrytie všetkých prípadov strategických žalôb proti verejnej účasti;
21. vyzýva maltskú vládu, aby sa ďalej zaoberala existujúcimi obavami týkajúcimi sa slobody médií a nezávislosti verejnoprávnych médií od politických zásahov vrátane rámca na zabezpečenie transparentnosti štátnej reklamy a čoraz častejšieho používania nenávistných prejavov v sociálnych médiách; pripomína, že európsky akt o slobode médií by mal prispieť k zabezpečeniu slobody, plurality a nezávislosti médií v celej EÚ vrátane transparentnosti vlastníctva médií a opatrení na zabránenie tomu, aby koncentrácia médií ovplyvnila ich pluralitu; vyzýva inštitúcie EÚ, aby urýchlene dosiahli dohodu o ambicióznom európskom akte o slobode médií;
22. vyzýva maltskú vládu, aby konečne zakotvila právo na bezpečné a legálne umelé prerušenie tehotenstva do vnútroštátneho práva, čo už vláda oznámila, no v tejto

súvislosti neuskutočnila žiadny legislatívny proces, ktorý by viedol k prijatiu takéhoto zákona, zatiaľ čo bol naopak prijatý reštriktívny zákon o umelom prerušení tehotenstva;

23. pripomína maltskej vláde jej záväzok vytvoriť do konca roka 2024 databázu na zhromažďovanie informácií o oznamovaní protispoločenskej činnosti a že odporúčania na opatrenia na zlepšenie ochrany oznamovateľov neboli podľa správy o právnom štáte za rok 2023 vykonané;
24. naliehavo vyzýva vládu, aby prioritne vytvorila pozíciu komisára pre ľudské práva a rovnosť v súlade s parížskymi zásadami a *acquis* EÚ v oblasti rovnosti;
25. opakuje svoju výzvu adresovanú maltským orgánom, aby v plnej miere vykonali všetky zostávajúce odporúčania Parlamentného zhromaždenia Rady Európy, Benátskej komisie, Skupiny štátov proti korupcii a výboru expertov pre vyhodnocovanie opatrení proti praniu špinavých peňazí (Moneyval);
26. zdôrazňuje, že program maltského občianstva prostredníctvom investícií je naďalej zdrojom veľkých obáv; pripomína svoje stanovisko, že občianstvo EÚ nie je na predaj, a žiada okamžitý zákaz tohto programu na Malte a v celej EÚ; očakáva konečné rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie v tejto veci;
27. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Komisii, Rade, európskemu dozornému úradníkovi pre ochranu údajov, vládam a parlamentom členských štátov, Rade Európy, Finančnej akčnej skupine, vláde a parlamentu Spojených arabských emirátov a prezidentovi Maltskej republiky.